

ROMANIT
SUOMESSA

*Au
mensa*

Historia

- Romanit ovat lähtöisin Intiasta, kielentutkimuksen perusteella Keski-Intiasta. Romanit eivät kuitenkaan ole intialaisia.
- Romanit lähtivät Intiasta pakoon sotia, nälänhätää sekä vainoja v. 500-1100 eaa.
- Romanit saapuivat Suomeen vuonna 1512. Romanit ovat olleet Suomessa jo yli 500 vuotta!
- Romanit ovat kautta aikojen kiertäneet ympäri maailmaa.

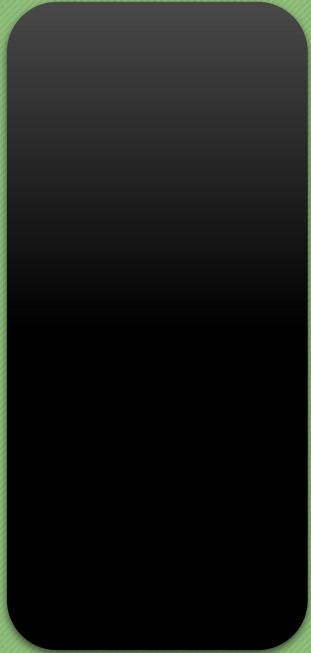
Suomen historiaa & yhteisiä merkittäviä vuosia

- 1700-luvulla matkustaminen oli luvallista vain, jos matkan tekijällä oli mukanaan virallinen matkapassi. Ilman passia matkalla tavatut henkilöt voitiin pidättää tai ohjata maaherran kuulusteluun, josta matka jatkui usein pakkotyöhön.
- Suomi itsenäistyi vuonna 1917. Romanit ja juutalaiset saivat Suomen kansalaisuuden vuonna 1919.
- Romanikielen puhumista ei katsottu hyvällä ja sen vuoksi siitä muodostui niin sanottu salakieli. Nykyään romanikieli kuuluu uhanalaisiin kieliin.
- Ensimmäiset suomen romanikielen oppikirjat julkaistiin vuonna 1970.
- Suomessa romanit ovat noin 85 % kristittyjä.

*Kulttuurin
sisältöä*

2. Puhtaussäännöt

1. Vanhempien ihmisten kunnioitus

3. Tapakulttuuri

1. VANHEMPIEN IHMISTEN KUNNIOITUS

- Vanhempien ihmisten kunnioittaminen on kaikista *tärkeintä* romanikulttuurissa. Se on kulttuurin ydin ja sen ympärille on vuosisatojen kuluessa kehittynyt erilaisia tapoja osoittaa kunnioitusta.
- Muun muassa teitittely, kauniit käytöstavat ja se, ettei fyysistä kontaktia oteta nuorempien ja vanhempien välillä kuuluvat kunnioituksen osoittamiseen.
- Romanit pukeutuvat peittävästi, väljästi ja siveästi. Pukeutuminen on muuttunut vuosien kuluessa, mutta juontaa juurensa vanhaan suomalaiseen talonpoikaiskulttuuriin.

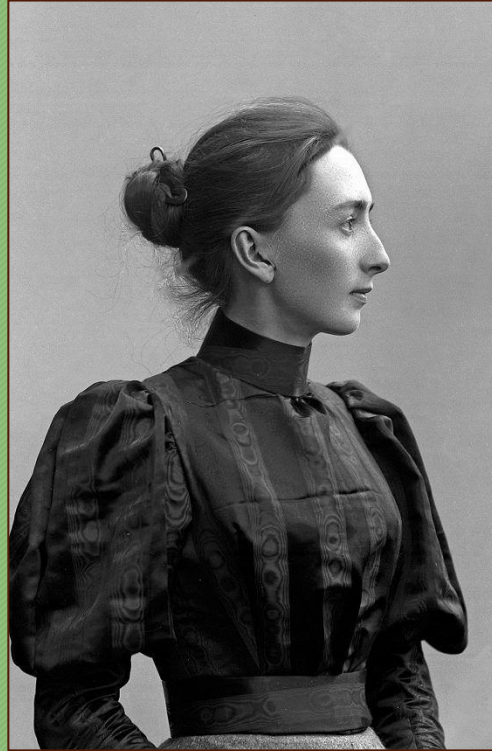
2. PUHTAUSSÄÄNNÖT

- Romanit ovat perinteisesti kiertäneet ympäri maailmaa. Sen myötä romanit ovat tahtoneet pitää kiinni puhtaussäännöistä olosuhteista riippumatta. Näin on välttytty muun muassa kulkutaudeilta ja muilta sairauksilta.
- Tänäkin päivänä romanit arvostavat puhtautta. Henkilökohtaisesta hygieniasta ja puhtaasta kodista pidetään edelleen hyvää huolta.
- Romanit puhuvat *symbolisesta puhtaudesta*. Sen mukaan keittiö on kodin ”pyhin” paikka. Keittiöön ei viedä mitään muista huoneista eikä esimerkiksi astioita käytetä muualla kuin keittiössä. Sielläkin vain pöytien päällä.
- Puhtaan ja likaisen määrittelee myös paikka, jonka voi karkeasti selittää ”pöytätason puhtaudella”; kaikki mikä jää pöytätason yläpuolelle on puhdasta ja kaikki mikä jää alapuolelle, on likaista. Siksi lattialta ei nosteta mitään pöydän päälle (esim. leluja).

3. TAPAKULTTUURI

- Tapakulttuuri käsittää romaniyhteisön sisäisiä toimintatapoja, jotka kulkeutuvat vanhalta nuorelle. Tapoja ei varsinaisesti opeteta lapsille, vaan ne opitaan elämällä kulttuurin sisällä.
- Osa romanien tavoista on tullut Intiasta, osa matkan varrelta ja osa eri uskonnoista. Suomen romanien tapaperinteet ovat pitkälti samoja suomalaisten talonpoikaisperinteiden kanssa.
- Ihmiset muuttuvat ja tavat heidän mukanaan. Romaniyhteisössä tavat ovat nykyään perhekohtaisia. Ennen suku ja se millä paikkakunnalla perhe asui määrittivät romanien tapoja.

Naisen yläosa- Röiyy

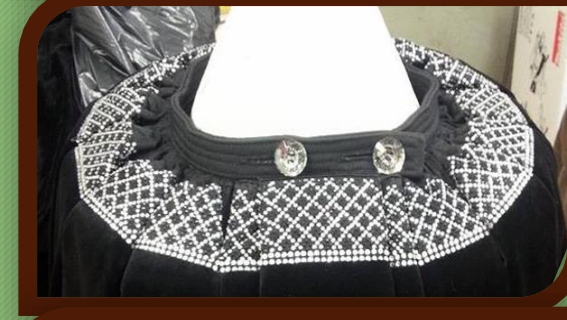

- Ottanut mallia vanhasta talonpoikaisvaatetuksesta
- Yläosa voi olla mitä väriä vaan

Hameet

- Samettia, 6m, 7,5m tai 9m. Erikseen terveyshameet
- Paino 3kg-10kg
- Saa eri koristuksilla
- Hinta n. 350e-800e
- Teetetään pukuihin erikoistuneilla ompelijoilla

- Ottanut mallinsa vanhasta talonpoikaisvaatetuksesta

Korut

- Yleensä kultaa tai valkokultaa. Nykyään saa ostettua myös hopeana ja kullattuna hopeana
- Siirtyy perintönä äidiltä tyttärelle ja isältä pojalle

Takit

Miesten vaatetus

- Tärkeimpänä suorat, mustat housut
- Pusakkamallinen takki yleisimpänä käytössä. Yläosa asusta saa olla muunkinlainen - kunhan se on peittävä. Värillä ei ole väliä
- Yleisilme siisti ja huoliteltu
- Kengät voivat olla minkälaiset vain. Juhlissa käytössä ovat yleensä lakerikengät

Lasten vaatetus

- Romanilapset pukeutuvat samalla tavalla kuin muutkin lapset.
- Juhliin lapset puetaan kuitenkin juhlavasti ja siististi.
- Nuoruudessa saa valita, haluaako käyttää romanivaatetusta ja pukuja, osa käyttää ja osa ei.
- On olemassa tytöille tehtyjä hameita. Nekin ovat painavia ja näyttäviä, vähän niin kuin "miniversioita" aikuisen naisen hameesta.

